

TWEE ACHTTIENDE-EEUWSCHE PORTRETTEEN DOOR J. G. VAN GELDER

IN de afgelopen jaren was het Museum Boymans zoo gelukkig in het bezit te geraken van twee 18e-eeuwsche portretten, welke beide Rotterdammers voorstellen. Om meer dan één reden was dit verblijdend. Hoewel we hier niet te doen hebben met beroemde Rotterdamsche persoonlijkheden, zoo geldt het hier toch voortreffelijke schilderijen, beide toevalligerwijs door buitenlandsche meesters uitgevoerd. Goede, waarlijk schoone portretten kunnen, wie zij ook mogen voorstellen, het verleden doen herleven, vaak beter en onmiddellijker sprekend dan vele documenten. Een lichte glimlach, een hoofsch weglonken, een blik, goedhartig toekijkend op de dingen dezer aarde, kan ons een wereld deelachtig doen worden, waarin wij de fijne trillingen van dien tijd beleven, een versneld tempo voelen bonzen en jagen of een angstig dreigen meenen te bespeuren. Door alle tijden heen zal de blik der oogen steeds door menschen verstaan worden. Het inwendige leven zal er uit spreken, het uitwendige leven zal er in spiegelen. De spanning tusschen deze twee werelden hebben wij steeds, in elk portret weer, na te gaan. Begrijpen we deze, dan zal ons een – o zoo klein – deel van dien tijd geopenbaard worden, maar hoe klein dit deel ook zij, één oogeblik ervaren we hoe een ziel reageerde op het levensrythme dier dagen.

In het Museum Boymans ontbrak nog dit persoonlijk leven der 18e eeuw. Een leemte welke door deze twee portretten niet onbelangrijk is aangevuld. – Toen het portret van Catharina van der Dussen door Boymans werd aangekocht, kwam zij als 't ware weer „bij haar familie” terug. Immers de grootouders van haar man prijkten – hoewel eenigszins in het duister verscholen – nog aan den wand. Haar man zelf vond zij niet terug, doch, heeft zij goed gekeken, dan zal zij wel met eenige spijt de sierlijk gesneden lijst hebben ontdekt, welke eertijds in een kamer van het wijnkoopersgilde het portret van haar man omvatte. De familieleden, in wier